

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
za Slovenijo v Ljubljani.**

Cena posamezne številke 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrtna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta številka 20 II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znanje. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5 I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Prispevek ska resolucija o pristojbinskem zakonu

Proti novemu pristojbinskemu zakonu so predložili notarji Slovenije resolucijo z naslednjimi točkami: 1. Zakon ni sistematičen; provzročil je veliko zmedo; na njem niso sodelovali strokovnjaki. 2. Ukinilo se je progresivno stopnjevanje in druge udobnosti. 3. Pristojbine treba plačati naprej. 4. Odmerjajo davčni uradi mesto juridično izobrazeni uradniki. 5. Pritožbe rešuje generalna direkcija. 6. Uvedle so se globe. 7. Znižanje glob je odpravljeno. 8. Uvede se v doglednem času vsa odmera pri davčnih uradih. 9. Uvedle so se globe uradnikom. 10. Ugovarjajo nekaterim občutno visokim pristojbinam in končno 11. bi morali biti pooblašani k sestavi zakona tudi naši pristojbinarji.

Spominjamo se, kak hrup je nastal, ko so se vpeljele nove pristojbine pri kazenskih sodiščih. Takrat je neki g. notar trdil, da bodo morali uradovati davčni uradi v permanenci, sicer ne bo mogoče dobiti o pravem času kolekov, ker se razsoja ali sklepajo pogodbe večkrat pozno v noč. Do ločbe so ostale, davčni uradi ne uradujejo v permanenci, ker uradniki niso stroji, temveč ljudje in vendar gre, samo ako je **dobra in poštena volja**.

Spominjamo se dalje, kako je nastopil dr. Ribač proti davčnim uradnikom, ker jim je država določila iztirjevalne nagrade. Da niso davčni uradniki tako strogo uživiljeni v svojo resno službo, bi bil marsikdo verjel hudemu gospodu; na srečo pa nam je služba in resnost države več nego jeza po političnih predalih, ker

vemo, da brez dobre finance ni dobre države, brez točnega davkoplačevanja pa ni dobrega gospodarstva. Plačevanja pa ni, kjer ni pritiska na plačevalce (to vesta celo trgovec in gostilničar!), torej treba skrbeti tudi za pravočasno plačevanje, ker bi sicer vspricho stotih »poklicanih« in nepoklicanih hujšakačev proti davkom, vojaščini in drugim državnim dolžnostim ostala Jugoslavija brez denarja in vojakov. Prisilno iztirjevanje bo torej ostalo tudi dalje, kakor tudi nagrade niso odveč: jeza po političnih predalih pa je pomenila besede skozi okno in **prikrajševanje državnega ugleda**.

Enako je z imenovano resolucijo. Gospodje so se prav brez potrebe razburili.

Stari pristojbinski zakon je bil stara šara. Kompliciran je bil do skrajnosti, in tistih strokovnjakov, ki so ga popolnoma obvladali, je bilo jedva deset v vsi Sloveniji. Niso bili pa samo juristi; pri pristojbinskih oddelkih in po davčnih uradih so živeli davčni uradniki, ki so morali že desetletja delati z njim prav tako, kakor delajo po notarijatih in podobnih pisarnah neakademski ljudje, ki so prava, neobhodna potreba svojemu šefu. Univerze pa seveda niso videli! Poznam priznanega odvetnika - politika v Trstu; mož ima z delom za ljudstvo toliko posla, da mu njegov pisarniški predstojnik večkrat po stopnicah pred razpravo razlaga vsebino aktov; šef se šele med razpravo uživi v svoj predmet, **vse drugo** mu pripravi — pisarna.

Ne omalovažujte torej tistih, ki nimamo vseučilišča! Ne postavljajte se z izpiti; glavno je **praksa**.

Zakon res nima tako prikladne razdelitve, kakor so jo imeli stari pristojb-

predpisi. Pa je tudi ni treba! Vedeti moramo namreč, da so nam nove razmere uničile veliko davkov po njih pomenu in vrednosti; zemljarina in razredarina že davno nista (pri nas) aktivni, ker je uprava predraga in svet predrag oziroma denar prenizek. Isto velja za stare pristojbine. Križev pot starih pristojbin se je pričel že pri notarijatu z raznimi zasliševanji, potem pri davčnem uradu z inštruiranjem in pri pristojbinskem oddelku z odmero; vrhutega so prišli še rekurzi, eksekucije, obresti in cenzura: predpotopna kača brez konca in kraja. In povsod so cepili dlako, na raznih kolkih, dednih pristojbinah, sorodstvu, prenoših, oporokah in kaj vse še povrh. Uboga pogodba z dolgim imenom: »kupna, izročilna in ženitna pogodba z oporoko«, ali navaden testament z nekaj tisočaki je premeril pot od notarja do cenzure, ki je bila hujša nego Dantejev inferno in: ubogi prevzemnik in ubogi fisco! Pristojbine niso bile majhne, izjem in strankarskih vratic pa toliko, uradniški aparat tak: od davčnega urada do Dunaja, da bi ga hladno računajoči finančnik opustil prvi dan.

Zato je prav, da smo dobili nov zakon, ki je bolj primeren času, in naj bi bil še tako slab, boljši je nego prejšnji. Saj vemo: marsikdo bi še danes rad cizeliral na raznih aktih in nalogih z raznimi prizivi!

Isto velja za ostale točke v resoluciji. Proti stopnjevanju je bil že Odkolek, ker je zakon iz leta 1899. vse drugo dosegel, kar je hotel. Da se pristojbine plačajo takoj, je edino pravilno; vsakdo hoče svoje, edino država naj bi čakala? Zakon bi bilo treba še bolj posplo-

LISTEK.

DR. FR. Z.

Kako sem jaz služil.

(Dalje.)

Semtertja smo na Žabjaku in celo na »krvavi rihli« pa tudi kaj veselega doživeli.

Čakam nekoč v pisarni sodnega adjunkta T, poznejšega višjega sodnega svetnika pri nadsodišču v Gradcu, da se prično zaslišavanja. V sobi sta bila ob enem zdravniška zvedenca dr. K. in G. Pa vstopi v sobo človek srednje rasti, oblečen tako, da se je takoj vedelo, da mora biti tujec. Vsi trije, adjunkt in zvedenca, ostrmijo, ko ga ugledajo in vsi trije stopijo za korak nazaj. Adjunkt ga je motril s stisnjenimi, oba zvedenca s široko odprtimi ustmi. Tujec je obstal sredi sobe, očividno, ker je bil opazil učinek, ki ga je bil povzročil njegov prihod.

»Morocutti!« vzklikne adjunkt. Tujec pa se tako nekako čudno nasmehne in vpraša: »Me mar poznate?« Adjunkt: »Kako, vraga ne! Toda . . .« Tujec stopi zopet korak naprej, oni trije pa dva nazaj.

»Meine Herren, meine Herren, das soll mir einer erklären!« je začel dr. K. njegov dokaj starejši kolega pa, ki je pri tistem uradnem poslu delal največ, če ne celo izključno, sam z nožem, se je stisnil čisto v kot in javkal: »Gott sei mir gnädig! Gott sei mir gnädig!« In prav videlo se je, kako so se mu šibila kolena.

Največ poguma je kazal še adjunkt, dasi je bilo znati tudi njemu strah na obrazu. Gledal in gledal je tujca in ga meril od nog do glave, pa mu nikakor ni šlo skup.

»Pa kako je to mogoče?« je vprašal.

»Zakaj?« je odvrnil tujec z novim vprašanjem. — »No, obdukcija . . . pogreb . . .«

»Baš zaradi tega prihajam!« še večja groza, še večja zmeda! A tujec je na-

daljeval: »Zvedel sem, kaj se je pripetilo mojemu bratu in . . .«

»A brat!« so vzkliknili zdi vsi trije kar hkratu in se prav na glas oddahali.

Kake tri tedne preje so bili namreč naši umorjenega nekega Rezijana, in sočna komisija je bila opravila z njim svoj običajni posel.

»Pa ta podobnost!« se je čudil adjunkt.

»Ivojkica!« je pojasnjeval tujec:

»Pa ravno tako obleko imate na sebi!« »Sva si jo bila kupila skup od enega in istega kosa.«

»Zatorej . . .«

Tisto dopoldne je bilo mnogo smeha! —

Drugikrat smo bili ravno tako vsi štirje zbrani v adjunktovi sobi. Neki Iskra je bil nekega Slano s krepelcem oplazil preko očesa in mu ga poškodoval. Šlo je za to, da se poškodovanec preišče in potem zasliši njegov nasprotnik, ki ni bil v preiskovalnem zaporu. Oba sta čakala zunaj na hodniku.

šiti in vse pristojbine naj bi plačali koleki, ali pa, kar je nameravala že Avstrija, naj bi se pogodbe sklepale pred sodiščem in odmerjale pri davčnem uradu. To bi seveda ne bilo vsakomur všeč, gotovo pa fiskusu in stranki, ker bi bilo najceneje.

Da rešuje pritožbe generalna direkcija je morda res preveč dela za centralo, vendar pa smo kljub temu zanjo, ker bomo le na ta način ohranili državo proti tistim prokletim elementom, ki bi jo radi razdrobili z različnimi »izmi« in »ijami«. Globe so osebni umevne; zniževanje prav brez potrebe. Da so določene globe tudi za nas uradnike, je enako umljivo; kdor bo delal vestno, se mu jih ni bati; površnež pa naj plača za škodo stranki ali državi.

O točkah 10. in 11. pripomnimo pa le to, da Jugoslavija ne obstoja le iz Slovenije, temveč so imeli v Beogradu pred očmi razmere vse države. Ne smemo meriti po kilometru Ljubljana-Šiška! Končno pa smo imeli od prevrata do danes časa dovolj, da bi bili lahko sestavili načrte raznim zakonom. Ni bilo treba čakati na Beograd; toda prepirali smo se o zvezdah v grbu, poslušali smo razne Radiće in podobne sleparje, dokler ni pograbil Beograd za delo. Sedaj pa je zabavljanje! Kakor so prišli Srbi v naše kraje služiti, bi mi šli lahko doli, a nismo hoteli; in ker radi nas ne bodo prenesli Beograda k nam, odločujejo doli pač tisti, ki so spodaj.

Kar nas je po pisarnah resnih uradnikov, želimo državi miru in reda, ljudstvu pa zadovoljnosti. To vse dosežemo z delom in dobro voljo ne pa z bevskanjem in zvonjenjem po toči. Vsem — tudi zakoni ne morejo ustreči.

Tisto staro domišljavost na študije pa pustimo, dokler ne dobimo v novi državi novih šol in novih zakonov, ker dunajska in graška »akademična« modrost dandanes ne imponirata več. Glavno je dobra volja, pridnost in praksa!

Davčni uradnik.

Nova metoda.

Pri pošti se pričenjajo, kakor kaže, »velikopotezne« reforme. K upravi se je pritegnilo mnogo prometnega uradništva. Tem vernim izvoljencem se izročajo referati v samostojno izvrševanje in podpisovanje. Radovedni smo, odkod ta najnovejša kompetenca? Oziroma kdo nosi odgovornost za take »više«: Menda nihče. Drugo vprašanje pa je, če je to pravilno in dopustno? Menda se ne skriva za te ljudi — poštno upravno vodstvo?

Adjunkt ukaže slugi, naj pošlje poškovanca notri. V sobo se prigrablje krepak človek srednjih let. Zvedenca ga vzkameta takoj v sredo in ga začneta preiskavati. »Na katerem očesu je bil poškovancovan?« vpraša dr. K. po nemiško adjunkta. »Na levo« je bil odgovor.

Preiskaval je običajno vedno le dr. K., dočim je njegov tovariš navadno mehanično prikimal k izvajanju prvega.

»O, seveda, seveda!« je začel dr. K. »Saj se kar od daleč vidi! Eine ganz deutliche Trübung der Hornhaut. Kaj mislite, gospod kolega?« — »Da, da, da! Ganz Ihrer Meinung, ganz Ihrer Meinung, Herr Kollege!«

Preiskovani je požiral slino kakor kdo, ki se mu nekaj neizrecno dobro zdi. Po obrazu mu je bila razlita sladka zadovoljnost in ves čas, ko sta zvedenca diktirala izvid in strokovnjaško mnenje, je nekako milobno pogledaval zdaj enega zdaj drugega. Kakor mačka, ako jo gladiš po hrbtu. Ko sta bila zvedenca končala, so veleli preiskovancu, da naj gre.

Vajeni smo bili do sedaj odlokov, podpisanih edinole od upravnih organov in to z malo izjemami od vrhovnega šefa samega.

Nismo v principu proti temu. Nasprotno smo za to, da se k upravi pritegne razborite, resne in objektivne moči izmed prometnega uradništva. Toda tega se ne sme zlorabljati. Ne napravljati iz resne stvari karikature! Ne rušiti še to malo discipline in reda od prej! Ne izpokopavati lahkomišelnega ugleda zavodu! Poštni upravi zadostuje res le malo število juristov. Pač zelo in nujno potrebuje strokovnjakov. A strokovnjake treba šele vzgojiti. Pa ne s šestmesečnimi tečaji. Saj treba vsak rokodelski vajenec za svojo obrt tri do štiri leta vaje in učenja. Ustroj in bistvo tako velikega zavoda, kakoršen je pošta, pa naj naraščaj ume ter se mu priuči v nekaj mesecih? Ne, to je nesmisel!

Seveda se tega pri nas še nihče jasno ne zaveda. Avstrijska uprava nas je preveč zanemarila. Zato se mi bo gotovo tudi oporekalo vsevprek, češ, da je uradništvo naobraženo že iz šole, celo z maturo. Da, žal. Celó z maturo tudi popolnoma brez potrebe in haska za poštno stroko. Dajte tej stroki rajše potrebni strokovni študij. Katerega pa je treba šele — sestaviti!

S samimi naredbami in odredbami se da slabo voditi tako velik in važen zavod. S tem študijem se bo bavil naraščaj po predpisanih, potrebnih šolskih študijah v zato ustanovljenih poštnih ali morebiti tudi splošnih prometnih šolah. Študij bi pa trajal vsekakor nekaj let. Ta študij s položnimi izpiti pa bi šele in v resnici usposobil ljudi za strokovnjake. Tudi naj bi bil merodajen v poklicu le ta študij. Kakor n. pr. pri učiteljstvu le pripravniča: pri obrtnikih obrtna šola itd. Ne pa: ta je toliko let dlje drgnil hlače po šolskih klopih! To zavodu prav nič ne hasne. Saj bo pri pošti v nekaj letih edino toliko več — pozabil. Saj šolskih predmetov ne more uveljaviti! Te okoliščine se pa dajo danes prav uspešno zlorabljati od nestrokovnjakov in izkoriščevalcev...

Nova metoda — ne valja!*

Poštar.

* Priobčujemo ta dopis z izrečno pripombo, da prepušča uradništvo zanj vso odgovornost dopisniku. Urednik nima namreč niti pojma o poštarstvu. To je morda sramota, ali vsega res ne zna nihče. Tapripomba je potrebna, ker zahtevajo nekateri naši naročniki — n. pr. sodniki, finančni kontrolniki in drugi, — da

Ko pa je bil že pri vratih, zakliče adjunkt za njim: »Naj pride zdaj za Iskra notri!« — »Iskra?« vpraša ta zategnjeno. »Saj sem jaz Iskra!« — »Kaj?... Vi ste Iskra?« se je začudil adjunkt. »O, saperlot!«

In izbruhnil je, obrnivši se proti zvedencema, v bučen smeh. Zdravnika pa sta pogledavala v svoji nemali zadregi drug drugega, kakor bi hotela drug na drugega zvaliti krivdo.

Ko je potem vstopil Slana, se je njegovemu očesu vse drugače poznalo, da je bilo udarjeno!

Za nekoliko zdrave je poskrbel tudi Prešeren. Obravnavi sta prisostvovala dva zvedenca iz Gradca, ki sta imela konstatirati, če so dotični falzifikati res njegovo delo ali pa koga drugega. Šla sta mu precej na živo. Ker drugače ni mogel izpodbiti njunih trditev, jima je stavil vprašanje: »Gospoda zvedenca, ki vse tako izborna vesta, pa povejta še, na kak način je bil narejen na teh bankovcih vodni tisk?« Zvedenca sta nekoliko pre-

mora poznati urednik »N. G.« prav vse razmere v prav vseh strokah in kategorijah. Tovarišem poštarjem bodi torej naravnost povedano: Ako naš dopisnik nima prav, se nikar ne jezite na uradnika, nego poučite našega dopisnika! Odgovor rad priobčim po načelu: več glav več vé.

Uredništvo.

Alojzij Lazar (Ljubljana):

V obrambo in pojasnilo.

Gosp. notar Hudovernik je na notarškem shodu nastopil proti temu, da se zaupa davčnim uradom takojšnja odmera pristojbin. Predlaga, naj bi šli na pot, na kateri bi moral iti vsak akt preko 5 rok, predno bi prišel do rešitve. Tako da bi bil res urad le radi urada. To zahtevo utemeljuje s tem, da je za odmerjenje zapletenih aktov treba pravnik.

Priznati mu moramo, da ima pri tem precej prav; pripomniti pa treba obenem, da je danes, ko prihajajo na novo uvedeni zakoni v kolizijo s starimi zakoni — po trditvi mnogih prevdarnih juristov — najboljši pravnik tisti, ki samostojno in logično misli.

Za dokaz je porabil nekaj, o čemer bi ga lahko njegov zastopnik bolje informiral, kako se je vršilo. Vsa zadeva je bila namreč takale:

Davčni uradnik je bil mnenja, da so pravice, ki so zvezane z nepremičninami, njihov sestaven del toliko časa, dokler se niso potom pogodbe ali kakor si bodi od njih ločile.

Ker se notarjev zastopnik ni strinjal z njim in »mož« na nikak način ni hotel prikrajšati ne države in tudi ne stranke, je predlagal, kljub temu, da je bil sam prepričan, da je njegovo mnenje pravilno, zlasti ko ga pravni zastopnik z vsemi svojimi dokazi ni mogel ovreči, naj gresta k pristojbinskemu uradu po odločitev.

Pristojbinski urad je bil obrazložil, da je bilo upravno sodišče na Dunaju svoječasno razsodilo v slučajih, tičočih se ribiških pravic, da je smatrati slednje, če so zvezane s posestvom samim, kot nepremičnine. V danem slučaju pa se to ni dalo iz besedila pogodbe z gotovostjo dognati in tudi pravni zastopnik ni vedel, ali so zvezane ali ne.

Pristojbinski urad je torej odločil, naj se zaenkrat vzame pravice ribolovstva kot nepremičnina.

G. notar trdi torej presmelo, da bi bila sicer stranka plačala 400 K preveč; stvar je — najbrže — ravno obratna: da

misljala, potem pa izjavila: »Vsekakor s kako kislino!« — Prešeren: »Kemija pozna lepo število kislin. Kot zvedenca bi morala vedeti, katera se je tu uporabljala.« Pa sta začela naštevati, s katero kislino vse bi se bilo dalo to napraviti. Prešeren je poslušal in se smehljaj. Ko pa sta bila utihnili, je izjavil:

»Ta vodni tisk ni napravljen s prav nobeno kislino, temveč z nožkom. Da, da, gospoda zvedenca, to je enostavno z nožkom izradirano!« Potem pa s povzdignjenim glasom proti porotnikom: »To vprašanje sem stavil gospodom samo zaradi tega, da gospodje porotniki izprevidijo, kako lahko postane človek, ki ga je usoda posadila na to klop, žrtev takih zvedencev!«

S temi besedami je vzbudil občo veselost. Pomagalo pa mu seveda ni nič. Dobil je iznova deset let. Umrl je kmalu po tej drugi obsodbi na ljubljanskem Gradu.

(Dalje prih.)

se ni zadržavalo poslovanja in pustilo stranki dvomov, da je mogoče prikrajšana, je bilo plačanih 400 K premalo.

G. notar se dalje boji, da se taki slučajji ne bi množili. Pribijem, da je uprav davčno uradništvo, ki ga že delo samo vzgoji in prisili, da vsestransko misli, danes po večini — kljub temu, da se zahteva od njega več kot se je kvalificiral — bolj kos stavljenim mu nalogam, kot marsikak drug stan. In smelo trdim, da se, dokler bo davčno uradništvo imelo v rokah odmero, nikomur ne bo godila krivica, ker bo v slučajjih, ki so res dvomljivi, rajši vprašalo za svet, kakor da bi samovoljno postopalo.

Brez vsakih pomot pa ni bilo ne svoječasno in tudi nikdar ne bo, naj že dela na tem, kdor hoče. S tem nikakor nočem reči, naj se poveri odmera izključno samo nejuristom, nego le pripomniti, naj se ne omejuje kompetenca, ker je le-ta največ odvisna od zmožnosti uradnika. Z ozirom na odgovornost, ki jo ima vsak za svoje delo, ne bo nihče šel preko zmožnostne kompetence; če pa bo skušal iti, mu ne stranke same in ne predpostavljena oblast tega ne bodo pustile. Če se zgodi, kakor se menda namerava, da se združijo davčne oblasti, kjer so tudi juristi, z davčnimi uradi, se bo to samo ob sebi uredilo. Nikakor pa ni želeli, da se vrnemo nazaj v avstrijski sistem, kjer je glava uradniškega aparata (takozvani vodilni uradi) postajala že večja kot ves ostali del.

Začasni zakon je torej, vsaj kar se tiče takojšnje odmere pristojbine, naravnost pozdraviti, stranki, ki mora vendar ob sklenarju pogodbe biti pripravljena, da izpolni tudi obveznosti napram državi, tudi takoj popolno jasnost; državi pa dajte takoj in ne kot prejšnji zakoni po pol leta ali pa še pozneje, kar ji pripada.

Države ne smemo več smatrati, kot smo to delali v Avstriji, za nepotrebno zlo, kateremu se moramo kolikor mogoče izogniti, ali za nekaj, ki je v prvi vrsti za to tu, da krije premožnejše sloje, ki navadno sklepajo bolj komplicirane pogodbe, ampak državo moramo smatrati za skupnost, ki ne dela niti proti tem zadnjim — kar se tudi ne zgodi, dokler časa je možen ugovor — še manj pa obtežava večino z množico uradništva, ki je pri več inštancah neizogibno potrebna.

Pismo urednikovo.

Predragi tovariši, naročniki, dopisniki in čitatelji »Našega Glas«!

L. 1892. sem maturiral na ljubljanski gimnaziji. A že kot petošolec sem bil stalni sotrudnik Tomšičevega »Vrtca«, od naslednjega leta pa tudi dopisnik »Slov. Naroda«. Takoj ko sem dospel na dunajsko univerzo, so me tovariši pritegnili med sotrudnike dijaške »Vesne« in kmalu sem postal tudi njen sourednik. Z novim letom 1897. sem bil že sourednik »Slovenskega Naroda«, par let nato urednik političnega tednika, »Našega lista«, potem urednik političnega zbornika »Slovenije« in hkratu urednik mesečnika »Slovana«. Po kratkem premoru — v katerem sem nosil križ intendanta ali ravnatelja slovenskega gledališča, a sem obenem vendarle še vedno sodeloval pri »Ljubljanskem Zvonu«, »Slovenskem Narodu«, praški »Politiki«, praškem »Divadlu« in »Jevištu«, zagrebškem »Obzoru« in »Životu«, zagrebški »Mladosti«, ljubljanski »Laibacher Zeitung« in dunajskem »Südslavisches Tagblatt« — sem l. 1914. prevzel uredništvo »Ilustrovanega Tednika« in nato »Tedenskih Slik«; ko ju je zatrla cenzura zaradi mojih predrzno jugoslovenskih člankov, sem leta 1917. prevzel uredništvo nove »Domovi-

ne«. Ko pa sem si l. 1918. zopet naprtil gledališki križ, sem moral opustiti urednikovanje ter sem postal znova le dopisnik »Slov. Naroda« i dr. Toda že l. avgusta 1919. smo s Hrvati ustanovili tednik »Naš Glas«, ki ga urejam doslej. Hkratu pa sem par let zopet sourednik »Slov. Naroda«.

Tako sem novinar in urednik že preko 25 let, dlje kakor polovičo svojega življenja. Spoznal sem razmere pri najrazličnejših listih ter imel opraviti s tisoči in tisoči najrazličnejših dopisnikov. Občeval sem s pesniki, pisatelji, politiki, igralci, pevci, muzikanti, delavci in z možmi ter z ženskami najraznovrstnejših kultur in značajev. Ali verjemite mi: najmanj prijetni so — uradniki! Kar mora vse doživeti in trpeti urednik »Našega Glas«, tega ne doživi in ne trpi noben drug urednik. Ne le da obtičim vsak hip kakor riba na suhem, da moram prosjati za rokopise po cestah in pisarnah, da moram iskati tvarino po vseh jugoslovenskih listih, jo prevajati sam in često malone ves list spisati sam, — so tovariši vrhu tega še vsak čas razžaljeni ter odpovedujejo zaradi ene same besede, zaradi enega samega spiska naročnino. **Takih razmer ni pri prav nobenem listu!** Pri drugih listih sem bil resnično urednik, t. j. urejal sem, izbiral iz grmade gradiva najboljšo in najvažnejšo, pilil jezik in slog ter pisal sam le, kadar me je veselilo ali kadar sem imel kaj povedati. Pri »Našem Glasu« pa sem predvsem berič, ki prosjači milodarov v obliki rokopisov ali vsaj skromnih notičic! Pisar sem in tlačan, ki mora vsak teden napisati toliko in toliko rokopisa, da more številka sploh iziti.

Po ure in ure iščem po tujih listih, da najdem rešilnih biljk, ki jih potem razpletam, da izpolnim prazne strani. Naravnost srečen sem, ako Vas karkoli ali kdorkoli razburi, ker vsaj potem dobim par odgovorov! Notar Hudovernik n. pr. je moj dobrotnik, ker s svojim poročilom v »Slov. Narodu« je izzval kar troje člankov za »Naš Glas«. In tako se je zgodilo že opetovano, da me je polemika rešila iz največje zadrege.

Navadno pa moledujem zaman. Ako bi ne bilo čvetero, petero tovarišev — gg. Zazule, Pirkmajerja, Vajde, dr. Zbašnika in Lauterja — ki me kolikor toliko redno podpirajo, bi moral »Naš Glas« že davno od lakote poginiti. Vsi drugi — med njimi izvrstni sotrudniki — se oglašajo le po dolgih pavzah. Niti notic za »Vestnik« ne dobivam zadostno, dasi bi bila dolžnost vseh tajnikov naših organizacij, da mi jih pošiljajo.

Tako je razumevno, da spričo tolike mizerije uporabljam prav vse, kar dobim. Vse popravljam in urejam ter priobčujem. To mi daje mnogo dela in jemlje mnogo časa. Da je vsaj nekaj iz širokih vrst tovarišev, a ne vedno le iz peresa enih in istih! Torej priobčujem marsikaj, česar bi morda ne, ako bi imel sploh kaj izbirati. A potem se mi dogaja, da so tovariši znova razžaljeni ter se znova odpovedujejo listu! Tako je urednik za ves svoj trud še tepen in list še oškodovan. Pri drugih listih je navada, da naročnik na trditve odgovarja z novo trditvijo, a ostane listu zvest; le med uradniki je običaj, da odgovarjajo na nevšečno trditve z odpovedjo naročnine.

Te dni sem prejel zopet sledeči dopisnici:

S ozirom na članek »Uradnik i Koroška«, objavljen v šte. 40. od 6. oktobra 1921. l., s katerim se jaz kot uradnik — Korošec nikakor ne strinjam, odklanjam nadaljno sprejemanje Vašega lista. Bil sem pred plebiscitom na Koroškem, poznam naše ljudstvo i moja vest kakor i

večine mojih rojakov, živečih sedaj v Jugoslaviji, je popolnoma čista. I tudi glede članka bi se ne razburjal, če bi ne vedel, da je g. dopisnik storil to le iz sovraštva do beguncev — »tujcev«, a ne iz nevednosti ali osebnega prepričanja. — Kdor je bil pred plebiscitom na Koroškem i se le količkaj resno udeleževal plebiscitnega dela, tisti je imel priložnost se osebno prepričati, kaj je delala i storila koroška, zlasti mlajša inteligenca, in jim bo to tudi priznal. — Kdor pa je le od daleč gledal, užival, pobijal okna, trgjal zastave, netil sovraštvo med ljudstvom, vodil zloglasne »prigelbande« tisti pač sodi po sebi. — S odličnim spoštovanjem Rok Palc, car. uradnik, Boh. Bistrica, Gorenjsko.

Z ozirom na Vašo notico »Zelena barva«, priobčeno v 46. šte. »N. Gl.« od 17. novembra 1921. odpovedujem z današnjim dnevom »Naš Glas« in bodem v istem smislu deloval tudi med vsemi tovariši. — Ljubljana, 20. novembra 1921. Ivan Leskovec, podp. fin. kontr.

Prijatelji, tu se neha vse! Tovariš ne prenaša tovariške kritike, uradnik noče uvažiti uradnikovega mnenja. Vsak jemlje vse osebno ter je razžaljen, namesto da bi se branil ter pojasnil reč s svojega stališča. In humorja ni med nami niti za naprstnik. Tovariš Leskovec grozi »N. G.« naravnost z maščevanjem! Agitiral bo med vsemi tovariši proti »N. G.« — in v zahvalo za nešteto člankov in notic v interesu njegove stroke zaradi ene same notice, ki jo je z najboljšim namenom napisal baš njegov — najožji tovariš!

Prijatelji, tako ne gre. Jaz ne morem poznati razmeric v vseh Vaših kategorijah, jaz ne morem niti slutiti vseh nijans Vaših simpatij in antipatij, jaz ne morem tehtati vsake notičice in ugibati, je li unestna ali ne. Ako bi pa pošiljal (po kom? Mar naj bom sam sluga?) dopise v cenzuro organizacijam, bi izhajal list jedva vsake tri mesece.

Z Vašo brezbriznostjo za »N. G.« na eni in z Vašo histerično občutljivostjo na drugi strani naše glasilo ne more obstajati. Namesto da bi se ga vsi tovariši oklenili ter ga zalagali z najboljšim materijalom, ga puščate vsak hip na cedilu. Ustanavljajo se celo konkurenčni listi — za posamezne stroke. A gradiva nimamo niti mi niti tekmeči!

Toda ne le da lista ne podpirate dovolj niti materijalno, se med Vami pojavljajo še boleštni čmerneži, ki iz smešne užaljenosti celo rovarijo proti našemu glasilu! V takih razmerah, ki so mi vzlic meji 25 letni uredniški praksi čisto nove, je obupno še nadalje urednikovati. Tovariši, mojih žrtev je pač dovolj; če nimate za svoje glasilo več zanimanja in če se hoče proti listu celo še hujskati, je bolje, da »Naš Glas« z novim letom ustavimo.

Marsikdo mi je že rekel: »Z uradništvom se sploh še ni dalo nikjer delati«. Jaz tega nisem verjel. Z doživljaji pri »Samopomoči« in pri »Našem Glasu« pa je tudi moja vera močno omajana. Vsakomur se da ustreči, le javnim nameščencem: nikoli, in ne ustreže jim menda niti sam Bog. To spoznanje mi je vzlic mojim velikim uredniškim izkušnjam zelo bolešno. Dajem ga pa v razmišljanja vsem prijateljem in znancem: treba je kaj odločnega storiti!

Morda bo imel nov urednik z naročniki in sotrudniki več sreče? Dajem torej uredniški križ prav rad na razpolago.

Fran Govekar.

Brez organizacije in brez stanovskega lista je izboljšanje naših razmer nemogoče!

Davčni upravitelj: F. Pirkmaier. (Slovenska Bistrica.)

K resoluciji notarjev.

K resoluciji notarjev — sklenjeni na zborovanju dne 3. novembra t. l. hočem ugovarjati le proti točkam IV. in IX. — tisočim se davč. službe. Ko sem čital te točke, sem bil takorekoč uverjen, da naša inteligenca ne pozna ustroja davčne službe, sicer bi se ne moglo kaj takega sklepati. Kar se tiče naobrazbe davč. uradnikov, je bil v Sloveniji in v Dalmaciji sprejet v davč. službo le oni, ki je dokazal najvišje študije — navadno 6—8 gim. razredov, — v Bosni, Hercegovini, na Hrvaškem in v Slavoniji se je pa zahtevala matura.

Vsak davč. pripravnik se mora podvreči državnemu strokovnemu izpitu; od rezultata tega je odvisen definitivni sprejem. Davčna stroka zahteva popolno znanje blagajniških in računstvenih predpisov, pristojbinskega zakona, zakona o taksah in kolkovinah z vsemi naknadnimi naredbami, postavé o užitninskem davku (trošarini), o direktnih davkih vseh kategorij, predpisih in inštrukcijah glede sirotninskega in o sodno položbenem blagajniškem postopanju, tuj ji ne sme biti zakon o državljskih pravicah, civilni, izvršilni in konkurzni red, dalje zemljeknjižni zakon, v kolikor je potreben v slučaju izvršb davčnih obvezancev, končno znanje predpisov o manipulaciji z državnimi papirji, o rudosledstvu, punciranju žlahtnih kovin, merosodstvu in slednjič vsakočasni zakoni in naredbe o deželnih in občinskih dokladah.

Velik del davč. uradnikov pa ima poleg predpisanega izpita še drugi takozvani pristojbinski izpit, istotako kakor finančno pravno izobraženi uradniki pristojbinskega oddelka fin. okr. ravnateljstva. Tudi ti slednji so morali, ako so hoteli postati dobri pristojbinski referenti, obiskovati takozvani pristojbinski tečaj, ki se je vršil svoj čas enkrat ali dvakrat letno na sedežu finanč. deželnega ravnateljstva.

In tako je prišlo, da so danes skoraj izključno davč. uradniki pristojbinski referenti dodeljeni finanč. okr. ravnateljstvu v Mariboru, v Ljubljani itd.

Konceptni uradniki zavzemajo le vodilna mesta, vodijo kazensko postopanje in cenzurirajo važnejše komplicirane pristojbinske spise. In takih konceptnih uradnikov imamo v vsi Sloveniji 6—7. Odmera pristojbin od kupnih pogodb je že spadala po § 15. urad. pouka iz leta 1904 v delokrog davč. urada in je pač tako priprosta, da jo vsak pripravnik po 2 mesecih službovanja zadene. Učoga država, če bi morala za tako enostavno delo postaviti juridično izobraženega uradnika!

In koliko 100 juristov bi se potrebovalo? Delokrog davč. uradov se je po začasnem zakonu z dne 27. junija 1921 Ur. L. 259/1921 sicer nekaj razširil, a dosti uradov se je ta delokrog prisvojilo že poprej. Če se mora pristojbina hitro odmeriti in takoj vnaprej plačati, je na vsak način le v korist državne blagajne in v enostavnost davč. službe. **Priznavam, da manjka temu zakonu sistematike in preglednosti; točnejši izrazi in primeri bi veliko pripomogli k razumevanju vsega zakona.** Ali vprašamo se: so li bili davč. uradniki poklicani v finančno ministrstvo, ko se je delal ta zakon? Gotovo ne...

Čemu torej toliko jeze in očitanja ravno davč. uradniku, ki ima itak najbolj odgovorno in težavno službo. In zakaj prihajajo gg. notarji v davč. urad povprašat, če so si v pristojbinskih zadevah na nejasnem?

Poznam temeljito davč. službo in sem uverjen, da bodo davč. uradniki, v kolikor so točno podučeni od strani fin. okr. ravnateljstva, v vsakem oziru kos svoji nalogi. **Fin. okr. ravnateljstvo v Mariboru pristojbinski odd. je dalo točna navodila.**

Sicer pa imajo davč. uradniki še težavnejšo delo kot odmero pristojbin. Po določitih 61, 62, 63, 64 in 65 taks. prav. o veseličnem davku izreka vse razsodbe o kaznovanju strank edino le davč. urad. In pri davč. okr. oblastvih nameščeni davč. uradniki imajo nadalje opravljati povsem iste posle, kot tem oblastvom prideljeni konceptni uradniki — pravniki. Dosti davč. uradnikov vodi samostojno to oblastvo.

Te vrstice sem hotel podati ne le samo, da branilni stan kot tak, nego da povem onim, ki ne poznajo davč. službe, odkrito in jasno besedo.

Vestnik.

Zborovanje jav. nameščencev v Celju. Dne 21. t. m. je zborovalo organizirano jav. nameščentvo v Celju; predsedoval je fin. svetnik Sedlar, poročal okr. komisar dr. Ivo Šubič ter končno obsirno govoril predsednik O. Z., poslanec Jožef Reiser. Debata je bila živa in zanimiva, tako da se je zborovanje zaključilo šele okoli polnoči. Resolucijo in dr. Šubičovo poročilo objavimo prihodnjič.

Vprašanje draginjskih doklad, pragmatike, vpokojencev, slug, dnevničarjev in cestarjev je običalo. Zaradi nagajivosti in sebične častihlepnosti nekaterih strank in strančic delo ne napreduje. Pri našamo torej nekaj skrajšanih notic iz zagrebškega »Naš. Glas«, da tovariši vidijo, kje leži krivda mizerije.

Vpokojeenci, dnevničarji in sluge. Zagrebški »Naš Glas« poroča: Naše predstavke za prevedenje dnevničarskega i pedvorničskega osobja te umirovljenika na dinarske plače se nalazi pred zakonodavnim odborom zajedno sa referatom ministarstva financija, nu do danas na žalost jošte nije riješena. Zajedno s pretresom ostalih uredaba imade doći na red i revizija uredbe o dodacima na skupocu, na će se tom prilikom riješiti i pitanje dinarskih plača za umirovljenike, dnevničare i podvornike.

Pragmatika. Projekat zakona o državnim činovnicima, što je raspravljeno na beogradskoj konferenciji 1. listopada o. g., još je uvijek predmetom rasprava u državnoj komisiji za izradbu zakona o činovnicima. Unatoč nedavnom uvjerenom obećavanju sa strane kompetentnih faktora nije projekat raspravljeno ni pred ministarskim savietom, a kamo li u parlamentarnim klubovima i odborima. Tako nema nade, da bi ova osnova zakona u dogledno vrijeme postala zakonom. I u tom pitanju dakle ne preostaje drugo nego li čekati! Tako poroča naš zagrebški tovariš.

Nabuđajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

Za tiskovni sklad »Našega Glas« so darovali: Uradništvo v Gornjemgradu 100 K, g. Jaklič Jos., car. upravnik Rakek 25 K, Davčni urad Kostanjevica 22 K, g. Grobelnik Ivan, sod. oficijal, Dol. Lendava 15 K, Ekspozitura fin. kontrole v Ceršaku p. St. Ilj 15 K, gg. Grosek Martin, Rupnik Tomo, Živko Roman, Kovačič Ivan, Jezernik Ivan, Lovšin Davor, Renčusk Valentin in Majhenič Ivan, vsi v Gederovcih p. Rankovci po à 10 K, g. Knapič Albin, Beograd 10 K, g. Verdnik Ivan poštar, Šoštanj 10 K, g. Zorko Janko, mag. viš. oficijal, Maribor 5 K. Vsem najiskreneja hvala. — Uprava.

Uradništvo sebi!

Hranilni in posojilni konsorcij v Ljubljani

! je prva, najstarejša in najcenejša uradniška denar. institucija, stojéča pod drž. nadzor. !

Posojila 6% / Hranilne vloge 4%
Pisarna: Hiltjerjeva 7. ali pa Gradišče 15.

Samopomoč

gospodarska zadruga javnih nameščencev in vpokojencev v Kranju

r. z. z. o. z.

se je po sklepu občnega zbora z dne 17. julija 1921 združila in prešla v **likvidacijo**. — Likvidatorji so dosedanji člani načelstva. Upniki se vabijo, da se pri njej zgledajo. Sklep deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani, odd. III. dne 7. novembra 1921., št. zadr. VI. 245 7.

Načelstvo.

N A Š G L A S
je strogo stanovski list in se zavzema za koristi vseh javnih nastavljenecv.
Naročate in širite naše glasilo!

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovojuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mese nim odplačilom :: **7% obresti.**

KRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO 4%

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt